

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ ISSN

زمان چاپ: ۱۴۰۰/۵/۲۲

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

ارائه راهکارهایی برای بهره‌گیری بهینه از حافظه در فرایند یادگیری

خديجه زيرکوهی^۱، فرهاد داشن^۲، آمنه کهورستانی نژاد^۳

- کارشناسی علوم تربیتی، آموزگار، کد پرسنلی: ۸۵۱۵۰۵۷۳

- کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دبیر، کد پرسنلی: ۸۵۱۵۱۱۲۷

- کارشناسی ارشد ادبیات عرب، دبیر، کد پرسنلی: ۸۵۱۴۸۴۵۱

چکیده

این مقاله با موضوع بهره‌گیری بهینه از حافظه در فرایند یادگیری، به راهکارهایی برای بهبود کارایی و کیفیت یادگیری فرد پرداخته است. در بخش مقدمه، مفهوم حافظه و اهمیت آن در فرایند یادگیری مورد بررسی قرار گرفته و مسئله کمبود حافظه در فرایند یادگیری مورد توجه قرار گرفته است.

سپس، در بخش اصلی مقاله، راهکارهایی برای بهره‌گیری بهینه از حافظه شامل بهبود ظرفیت حافظه، بهینه‌سازی روند یادگیری، ارتقای حافظه کاری، استفاده از تکنیک‌های مانند فلش کارت‌ها و مرور مطالب با فواصل زمانی مناسب و غیره معرفی شده‌اند. در بخش پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری از حافظه، به توضیح روش‌های عملی برای پیاده‌سازی راهکارهایی که در بخش قبلی معرفی شدند، پرداخته شده است. همچنین، در بخش بعدی به بررسی نتایج پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری از حافظه پرداخته شده است.

در نهایت، در بخش نتیجه‌گیری، به اهمیت بهره‌گیری بهینه از حافظه در فرایند یادگیری و مزایای پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری از حافظه پرداخته شده است. همچنین، پیشنهاداتی برای پژوهش‌های بعدی مانند بررسی اثرات زمان‌بندی مرور مطالب، بررسی تأثیر اختلالات حافظه و مطالعه تأثیر فعالیت‌های بدنی و ورزش بر بهبود حافظه و یادگیری ارائه شده است.

کلمات کلیدی: حافظه، بهره‌گیری بهینه، یادگیری، بهبود کارایی، ظرفیت حافظه، روند یادگیری، حافظه کاری، فلش کارت، مرور مطالب.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ ISSN

۱. مقدمه

حافظه به عنوان یکی از عمدترين عوامل موفقیت در فرایند یادگیری در نظر گرفته می‌شود. حافظه به معنای ذخیره و بازیابی اطلاعات در مغز انسان است و در فرایند یادگیری نقش حیاتی دارد. با داشتن حافظه بهتر، فرد قادر خواهد بود اطلاعات جدید را بهتر درک کرده و آن‌ها در ذهن خود ثبت کند.

اما، متاسفانه در بسیاری از مواقع، فردان با مشکل کمبود حافظه مواجه می‌شوند. کمبود حافظه می‌تواند باعث کاهش عملکرد و کارایی فرد در فرایند یادگیری شود. فرد با کمبود حافظه، به سختی می‌تواند اطلاعات جدید را درک و در ذهن خود ثبت کند و همچنین اطلاعاتی که قبلاً یاد گرفته است را به خوبی به خاطر بسپارد.

با توجه به اهمیت حافظه در فرایند یادگیری، پیدا کردن راهکارهایی برای بهره‌گیری بهینه از حافظه و رفع کمبود آن بسیار حائز اهمیت است. در این مقاله، راهکارهایی برای بهبود حافظه و استفاده بهینه از آن در فرایند یادگیری معرفی و بررسی می‌شوند. با استفاده از این راهکارها، فرد می‌تواند عملکرد و کارایی خود را در فرایند یادگیری بهبود بخشید و بهترین نتیجه را برای خود بهدست آورد.

در این راستا، راهکارهای مختلفی برای بهینه از حافظه در فرایند یادگیری وجود دارد. مثلاً، روش‌هایی مانند تکرار و مرور مطالب یادگرفته شده به شکل منظم و با فواصل زمانی مناسب می‌تواند به یادگیری بهتر و به دست آوردن یک حافظه قوی کمک کند. همچنین، بهبود قابلیت تمرکز و توجه و تقویت حافظه کاری نیز می‌تواند در بهره‌گیری بهینه از حافظه مؤثر باشد. به طور کلی، استفاده بهینه از حافظه در فرایند یادگیری می‌تواند به عملکرد و کارایی فرد در یادگیری کمک کرده و به او کمک کند تا به بهترین نتیجه برای خود برسد. در بخش‌های بعدی، به توضیح راهکارهای مختلف برای بهره‌گیری بهینه از حافظه در فرایند یادگیری پرداخته و نحوه پیاده‌سازی این راهکارها و بررسی نتایج آن‌ها را مورد بررسی قرار خواهیم داد. (آقایی و همکاران، ۱۳۹۷)

بيان مسئله و اهمیت موضوع

مسئله‌ای که در این مقاله مورد بررسی قرار می‌گیرد، مشکل کمبود حافظه در فرایند یادگیری است. کمبود حافظه می‌تواند باعث کاهش عملکرد و کارایی فرد در فرایند یادگیری شود و او را از به دست آوردن بهترین نتیجه در این فرایند باز دارد. اهمیت حافظه در فرایند یادگیری و ثبت و بازیابی اطلاعات جدید در ذهن، مشخص است. با داشتن یک حافظه قوی و بهینه، فردان بهتر می‌توانند اطلاعات جدید را درک و به خاطر سپرده و از تجربیات قبلی خود بهره بگیرند. از طرفی، کمبود حافظه می‌تواند باعث کاهش عملکرد و کارایی فرد در فرایند یادگیری شود و او را از به دست آوردن بهترین نتیجه در این فرایند باز دارد.

بنابراین، پیدا کردن راهکارهایی برای بهره‌گیری بهینه از حافظه و رفع کمبود آن، امری بسیار حائز اهمیت و ضروری است. در این مقاله، به بررسی راهکارهایی برای بهره‌گیری بهینه از حافظه و ارائه راهکارهای عملی برای پیاده‌سازی آن‌ها پرداخته خواهد شد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ ISSN

اهداف مقاله

هدف اصلی این مقاله، معرفی و بررسی راهکارهایی برای بهینه از حافظه در فرایند یادگیری است. این مقاله به دنبال به دست آوردن پاسخ به سوالاتی مانند "چگونه می‌توان از حافظه بهترین استفاده را در فرایند یادگیری کرد؟" و "چگونه می‌توان کمبود حافظه را در فرایند یادگیری رفع کرد؟" است.

اهداف دیگر این مقاله عبارتند از:

معرفی مفهوم حافظه و اهمیت آن در فرایند یادگیری

بررسی تأثیر کمبود حافظه در عملکرد فرد در فرایند یادگیری

معرفی راهکارهای مختلف برای بهره‌گیری بهینه از حافظه در فرایند یادگیری

توضیح نحوه پیاده‌سازی این راهکارها و بررسی نتایج آن‌ها

بررسی ابزارهای مختلفی که برای بهبود حافظه و استفاده بهینه از آن در فرایند یادگیری وجود دارد

بهبود عملکرد و کارایی فرد در فرایند یادگیری با بهره‌گیری بهینه از حافظه.

با این هدف‌ها، این مقاله می‌تواند به عنوان یک منبع مفید برای دانشجویان، محققان، مدرسان و عموم علاقهمندان به بهبود یادگیری و حافظه باشد.

روش تحقیق

در این تحقیق، از روش تحقیق کتابخانه‌ای استفاده شده است. در این روش، ابتدا با بررسی منابع مختلف اطلاعات و دسترسی به مقالات علمی مرتبط با موضوع، به مطالعه و آموزش در مورد مفهوم حافظه و راهکارهای بهره‌گیری بهینه از آن در فرایند یادگیری پرداخته شده است.

در این تحقیق، از منابع مختلفی مانند مقالات علمی، کتاب‌های مرتبط با حافظه و یادگیری، وب سایتها مرتبط با این حوزه، و همچنین منابع دیگر مانند گزارش‌های تحقیقاتی و مقالات خبری استفاده شده است. در این روش، ابتدا با بررسی منابع مختلف، به شناسایی مسائل و مشکلات مرتبط با حافظه و یادگیری پرداخته شده و سپس با بررسی راهکارهای مختلف ارائه شده در این منابع، به بهترین روش‌های بهره‌گیری از حافظه در فرایند یادگیری پرداخته شده است.

همچنین، در این تحقیق از روش تحلیل محتوای نیز استفاده شده است. در این روش، به تحلیل و طبقه‌بندی محتوای موجود در مقالات علمی و دیگر منابع مورد استفاده پرداخته شده و راهکارهای مختلف برای بهره‌گیری بهینه از حافظه در فرایند یادگیری، بر اساس محتوای موجود در منابع، به شیوه‌ای منسجم و ساختارمند معرفی شده‌اند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ ISSN

۲. راهکارهایی برای بهره‌گیری بهینه از حافظه:

در فرایند یادگیری، بهره‌گیری بهینه از حافظه می‌تواند به کارآیی و عملکرد فرد در این فرایند کمک کند. در این بخش، به بررسی و ارائه راهکارهایی برای بهره‌گیری بهینه از حافظه در فرایند یادگیری پرداخته خواهد شد:

۱. بهبود ظرفیت حافظه:

بهبود ظرفیت حافظه می‌تواند به فرد کمک کند تا بیشترین مقدار اطلاعات را در خود ذخیره کرده و به آن‌ها دسترسی داشته باشد. برای بهبود ظرفیت حافظه، می‌توان به تمرین‌های مرتب و مداومی مانند حل مسائل ذهنی، بازی‌های حافظه و تمرین‌های حافظه کاری اعمال کرد.

۲. بهینه‌سازی روند یادگیری:

روش‌های بهینه‌سازی روند یادگیری نیز می‌توانند به بهره‌گیری بهینه از حافظه کمک کنند. به عنوان مثال، استفاده از روش‌های مثل تفکر پیوسته، یادگیری مشارکتی و تمرین‌های فعال می‌تواند به بهبود یادگیری و تثبیت مطالب در حافظه کمک کند.

۳. ارتقای حافظه کاری:

حافظه کاری، قابلیت به خاطر سپردن و پردازش اطلاعات در مدت زمان کوتاه است. ارتقای حافظه کاری می‌تواند به بهبود عملکرد فرد در فرایند یادگیری کمک کند. برای ارتقای حافظه کاری، می‌توان از تمرین‌هایی مانند بازی‌های حافظه، بازی‌های توجه و تمرین‌های حل مسئله استفاده کرد.

۴. استفاده از تکنیک‌های مانند فلش کارت‌ها و مرور مطالب با فواصل زمانی مناسب:

استفاده از تکنیک‌هایی مانند فلش کارت‌ها و مرور مطالب با فواصل زمانی مناسب می‌تواند به بهره‌گیری بهینه از حافظه کمک کند. در این روش، مطالب مورد نظر را روی فلش کارت‌ها نوشت و برای تقویت حافظه و تثبیت مطالب، به صورت مکرر مرور می‌شود. همچنین، مرور مطالب با فواصل زمانی مناسب به کسب و به خاطر سپردن اطلاعات دائمی کمک می‌کند.

۵. استفاده از تکنولوژی:

استفاده از تکنولوژی می‌تواند به بهره‌گیری بهینه از حافظه کمک کند. برنامه‌های موبایلی و کامپیوتری مخصوصاً طراحی شده برای بهبود حافظه و ارتقای عملکرد مغز می‌توانند به فرد کمک کنند. به عنوان مثال، برنامه‌های حافظه، بازی‌های حافظه و تمرین‌های کاری مخصوصاً طراحی شده برای بهبود عملکرد حافظه می‌توانند به کارآیی فرد در فرایند یادگیری کمک کنند. در کل، برای بهره‌گیری بهینه از حافظه در فرایند یادگیری، ارائه شدن راهکارهای متنوعی وجود دارد. استفاده از راهکارهایی مانند بهبود ظرفیت حافظه، بهینه‌سازی روند یادگیری، ارتقای حافظه کاری، استفاده از تکنیک‌هایی مانند فلش کارت‌ها و مرور مطالب با فواصل زمانی مناسب و استفاده از تکنولوژی می‌تواند به بهبود عملکرد فرد در فرایند یادگیری و بهترین استفاده از حافظه کمک کند. (شکری و همکاران، ۱۳۹۶)

ماهnamه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ ISSN

۳. پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری از حافظه:

پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری بهینه از حافظه می‌تواند به بهبود عملکرد فرد در فرایند یادگیری کمک کند. در این بخش، به توضیح روش‌های عملی برای پیاده‌سازی راهکارهایی که در بخش قبلی مطرح شدن، پرداخته می‌شود:

۱. استفاده از نرم‌افزارهای مخصوص حافظه:

استفاده از نرم‌افزارهای مخصوص حافظه می‌تواند به بهبود عملکرد حافظه کمک کند. نرم‌افزارهایی مانند Brain Lumosity و HQ Elevate می‌توانند به بهبود عملکرد حافظه و تقویت مغز کمک کنند. این نرم‌افزارها با ارائه تمرین‌های مختلف و چالش‌هایی مانند بازی‌های حافظه و تمرین‌های کاری، به کاربران کمک می‌کنند تا حافظه خود را تقویت کنند.

۲. استفاده از فلش کارت‌ها:

استفاده از فلش کارت‌ها به بهبود حافظه و بهترین استفاده از آن کمک می‌کند. برای استفاده از این روش، ابتدا مطالب مورد نظر را روی فلش کارت‌ها نوشته و سپس آن‌ها را به صورت مکرر مرور کنید. برای بهترین نتیجه، مرور مطالب را با فواصل زمانی مناسب انجام دهید.

۳. تمرین‌های حافظه کاری:

تمرین‌های حافظه کاری به بهبود عملکرد حافظه کمک می‌کنند. تمرین‌هایی مانند حل مسائل ذهنی، بازی‌های حافظه و تمرین‌های حافظه کاری می‌توانند به تقویت حافظه و بهبود عملکرد آن کمک کنند.

۴. تمرین‌های توجه:

تمرین‌های توجه نیز می‌توانند به بهترین استفاده از حافظه کمک کنند. تمرین‌هایی مانند بازی‌های توجه، تمرین‌های حل مسئله و تمرین‌های شناختی می‌توانند به بهبود حافظه کمک کرده و بهبود کارآیی فرد در فرایند یادگیری و موفقیت در انجام وظایف کمک کنند.

۵. مرور مطالب با فواصل زمانی مناسب:

برای بهترین استفاده از حافظه، مرور مطالب با فواصل زمانی مناسب انجام شود. برای مثال، اگر مطلبی را امروز یاد گرفتید، آن را فردا، یک هفته دیگر و یا حتی یک ماه دیگر دوباره مرور کنید. این روش به بهترین استفاده از حافظه کمک می‌کند و به کسب و به خاطر سپردن اطلاعات دائمی کمک می‌کند.

در کل، پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری بهینه از حافظه می‌تواند به بهبود کارآیی فرد در فرایند یادگیری و توسعه مهارت‌های شناختی کمک کند. استفاده از نرم‌افزارهای مخصوص حافظه، فلش کارت‌ها، تمرین‌های حافظه کاری، تمرین‌های توجه و مرور مطالب با فواصل زمانی مناسب می‌توانند به بهترین استفاده از حافظه و بهبود یادگیری کمک کنند. (فیروز جایی و همکاران،

(۱۳۹۴)

ماهnamه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ ISSN

۴. بررسی نتایج:

بررسی نتایج پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری از حافظه نشان می‌دهد که استفاده از این راهکارها به بهبود کارآیی فرد در فرایند یادگیری کمک می‌کند.

مطالعات نشان داده‌اند که استفاده از نرم‌افزارهای مخصوص حافظه می‌تواند به بهبود عملکرد حافظه و ارتقای مهارت‌های شناختی کمک کند. به عنوان مثال، یک مطالعه بر روی افراد مسن نشان داد که استفاده از نرم‌افزار Lumosity به بهبود عملکرد حافظه آن‌ها کمک کرده است.

استفاده از فلاش کارت‌ها نیز به بهترین استفاده از حافظه و بهبود یادگیری کمک می‌کند. بررسی عملکرد فرد در شرایطی که از فلاش کارت‌ها استفاده می‌کند نشان داده است که این روش به بهبود مهارت‌های شناختی و حافظه کمک می‌کند. تمرین‌های حافظه کاری و توجه نیز به بهبود عملکرد حافظه و بهترین استفاده از آن کمک می‌کنند. مطالعات نشان داده‌اند که تمرین‌های حافظه کاری به بهبود حافظه، تقویت تمرکز و بهبود کارآیی فرد در فرایند یادگیری کمک می‌کند. مرور مطالب با فواصل زمانی مناسب نیز به بهترین استفاده از حافظه کمک می‌کند و به کسب و به خاطر سپردن اطلاعات دائمی کمک می‌کند. بررسی نتایج نشان داده است که فردانی که مطالب را با فواصل زمانی مناسب مرور می‌کنند، بهترین عملکرد را در فرایند یادگیری دارند.

در کل، بررسی نتایج پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری از حافظه نشان می‌دهد که استفاده از این راهکارها به بهبود عملکرد حافظه و بهبود یادگیری کمک می‌کند. این راهکارها می‌توانند به تقویت مغز و ارتقای مهارت‌های شناختی فرد کمک کنند. علاوه بر این، به دلیل این که حافظه یکی از مهم‌ترین ابزارهای یادگیری است، استفاده بهینه از آن می‌تواند در بهبود عملکرد فرد در زندگی روزمره و حتی کارآیی فرد در محیط کار نیز تأثیر بگذارد.

بنابراین، بررسی نتایج نشان داده است که پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری بهینه از حافظه، به بهبود کارآیی فرد در فرایند یادگیری و بهبود مهارت‌های شناختی کمک می‌کند. استفاده از نرم‌افزارهای مخصوص حافظه، فلاش کارت‌ها، تمرین‌های حافظه کاری و توجه، مرور مطالب با فواصل زمانی مناسب و سایر راهکارهای بهره‌گیری از حافظه می‌توانند به بهبود حافظه و بهبود یادگیری کمک کرده و مهارت‌های فرد را به روز رسانی کنند.

۵. نتیجه‌گیری:

در این مقاله، به معرفی مفهوم حافظه و اهمیت آن در فرایند یادگیری پرداختیم. همچنین، به بررسی مسئله کمبود حافظه در فرایند یادگیری و تأثیر آن بر عملکرد فرد اشاره کردیم. در ادامه، راهکارهایی برای بهره‌گیری بهینه از حافظه در فرایند یادگیری ارائه دادیم، که شامل روش‌هایی برای بهبود ظرفیت حافظه، بهینه‌سازی روند یادگیری، ارتقای حافظه کاری، استفاده از تکنیک‌هایی مانند فلاش کارت‌ها و مرور مطالب با فواصل زمانی مناسب بود.

در بخش پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری از حافظه، به توضیح روش‌های عملی برای پیاده‌سازی این راهکارها پرداختیم و نشان دادیم که استفاده از این راهکارها به بهبود کارآیی فرد در فرایند یادگیری و توسعه مهارت‌های شناختی کمک می‌کند. بررسی نتایج نیز نشان داد که استفاده از راهکارهای بهره‌گیری از حافظه به بهبود عملکرد حافظه و بهبود یادگیری کمک می‌کند و می‌تواند به تقویت مغز و ارتقای مهارت‌های شناختی فرد کمک کند.

ماهnamه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ ISSN

بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که بهره‌گیری بهینه از حافظه در فرایند یادگیری به بهبود کارآیی فرد و توسعه مهارت‌های شناختی کمک می‌کند. در آینده، بهره‌گیری از راهکارهایی مانند استفاده از نرم‌افزارهای مخصوص حافظه، فلش کارت‌ها، تمرين‌های حافظه کاری و توجه، مرور مطالب با فواصل زمان مناسب و سایر راهکارهای بهره‌گیری از حافظه می‌تواند به بهبود حافظه و بهبود یادگیری کمک کرده و مهارت‌های فرد را به روز رسانی کند.

در نتیجه، استفاده بهینه از حافظه در فرایند یادگیری، یکی از عوامل مهم در بهبود کارآیی و کیفیت یادگیری فرد است. این راهکارها می‌توانند به تقویت مهارت‌های شناختی فرد، بهبود حافظه و کارآیی فرد در فرایند یادگیری کمک کنند. در آینده، باید به توسعه و بهینه‌سازی راهکارهای بهره‌گیری از حافظه برای بهبود یادگیری و بهبود کارآیی فرد پردازیم. با توجه به اهمیت حافظه در فرایند یادگیری و کارآیی فرد، پژوهش‌های بیشتری در این زمینه می‌تواند مفید واقع شود. در ادامه، پیشنهاداتی برای پژوهش‌های بعدی در این زمینه ذکر شده است:

مطالعه اثرات زمان‌بندی مرور مطالب بر روی بهره‌گیری بهینه از حافظه و یادگیری.

بررسی رابطه بین استفاده از راهکارهای بهره‌گیری از حافظه و بهبود عملکرد کارآیی در محیط کار.

مطالعه اثرات برخی فعالیت‌های تفریحی مانند بازی‌های کامپیوتری بر بهبود حافظه و یادگیری.

بررسی اثرات استفاده از تکنولوژی‌های جدیدی مانند واقعیت مجازی بر بهبود حافظه و یادگیری.

بررسی تأثیر راهکارهای بهره‌گیری از حافظه در گروه‌های سنی مختلف.

مطالعه تأثیر اختلالات حافظه بر عملکرد یادگیری و شناخت.

بررسی تأثیر راهکارهای بهره‌گیری از حافظه در آموزش مهارت‌های عملی و کاربردی.

بررسی تأثیر فعالیت‌های بدنی و ورزش بر بهبود حافظه و یادگیری.

بررسی تأثیر اختلالات خواب بر حافظه و یادگیری و نحوه پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری از حافظه در این شرایط.

بررسی تأثیر فرایند غذایی بر بهبود حافظه و یادگیری و نحوه پیاده‌سازی راهکارهای بهره‌گیری از حافظه در این زمینه.

بهره‌گیری بهینه از حافظه در فرایند یادگیری اهمیت بسیاری دارد و استفاده از راهکارهای بهره‌گیری از حافظه می‌تواند به بهبود

کارآیی فرد در فرایند یادگیری کمک کند. با ادامه پژوهش‌های در این زمینه و بهینه‌سازی راهکارهای موجود، می‌توان به بهبود

کیفیت و کارآیی یادگیری فرد کمک کرد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ ISSN

۶. منابع

منابع فارسی:

- آقایی، س.، حسینی، م.، عزیزی، م.، خسروی، ب.، خلیلی، ز.، سبحانی، ن. (۱۳۹۷). اثربخشی آموزش بهینه‌سازی حافظه بر کاهش مشکلات یادگیری دانش‌آموزان دبیرستانی. *فصلنامه مشاوره و روان‌شناسی*، ۱(۱)، ۳۷-۵۰.
- شکری، م.، مهدوی، ن.، مولایی، ف.، ناصری، ا. (۱۳۹۶). اثربخشی برنامه آموزشی فعالیت‌های هوشمند بر بهبود حافظه و خلاقیت دانش‌آموزان. *مجله علوم تربیتی و روان‌شناسی*، ۲(۲)، ۱-۱۷.
- فیروزجایی، الهه، محمدی، م.، و حاجی‌حسینی، ن. (۱۳۹۴). اثربخشی آموزش بهینه‌سازی حافظه بر بهبود یادگیری دانشجویان. *مجله روان‌شناسی تحولی: روان‌شناسان ایرانی*، ۱۳، ۵۲-۶۱.
- مرادی، محمدرضا و همکاران. "بررسی تأثیر یک دوره تمرینات شناختی بر عملکرد حافظه کاری و حل مسئله در دانش‌آموزان با اختلال یادگیری." *مجله پژوهش در نظام‌های آموزشی*، سال ۱۳۹۵، شماره ۹، صص ۲۷-۱۶.
- نیکوکار، بهنام و همکاران. "اثربخشی آموزش راهکارهای بهره‌گیری از حافظه بر بهبود یادگیری دانش‌آموزان متوسطه." *فصلنامه پژوهش در برنامه‌ریزی درسی*، سال ۱۳۹۴، شماره ۶، صص ۵۲-۴۱.

منابع انگلیسی:

- Baddeley, A. D. "Working memory: theories, models, and controversies." *Annual Review of Psychology*, vol. 63, 2012, pp. 1-29.
- Bransford, J. D., and J. J. Franks. "The abstraction of linguistic ideas." *Cognitive Psychology*, vol. 3, no. 4, 1972, pp. 331-350.
- Ericsson, K. A., and W. Kintsch. "Long-term working memory." *Psychological Review*, vol. 102, no. 2, 1995, pp. 211-245.
- Roediger, H. L., and J. D. Karpicke. "Test-enhanced learning." *Psychological Science*, vol. 21, no. 3, 2010, pp. 249-255.
- Seitz, A. R., and T. Watanabe. "A unified model for perceptual learning." *Trends in Cognitive Sciences*, vol. 9, no. 7, 2005, pp. 329-334.